

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/νση : Αχαρνών 2

Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα

Τηλέφωνο : 210 212 4331

Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 14/12/ 2021

Αρ. πρωτ.: 1443/292034

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων

Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου

Τμήμα Αναφορών

KOIN.: ΩΣ Π.Α.

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του κτηνοτροφικού κλάδου της χώρας»

ΣΧΕΤ: Η ΠΑΒ 155/20-10-2021

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. Καρασμάνης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Υλοποίηση Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020 για την προώθηση της κτηνοτροφίας

Η προώθηση της κτηνοτροφίας είναι μία από τις βασικές στρατηγικές επιλογές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία αποτυπώθηκε τόσο στο σχέδιο Στρατηγικής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) για την περίοδο 2014-2020, όσο και στο εγκεκριμένο από την Ε.Ε. Πρόγραμμα.

Ως βασικός στόχος για την ανάπτυξη της γεωργίας και κτηνοτροφίας τέθηκε η στήριξη σε «Αγροδιατροφικά προϊόντα που έως σήμερα διαμορφώνουν αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο (κυρίως κτηνοτροφικά ή που επηρεάζουν την κτηνοτροφία)», με στόχο κυρίως την αύξηση της εγχώριας παραγωγής ή/και την αντικατάσταση των εισαγόμενων προϊόντων με συναφή ανταγωνιστικότερα (ποιότητα, χαμηλό κόστος) εγχώρια προϊόντα.

Η στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη την περίοδο 2014-2020 έχει ιεραρχήσει υψηλά στις επιλογές της τη μετατροπή του αρνητικού ισοζυγίου εισαγωγών – εξαγωγών στον αγροτικό τομέα σε θετικό, θέτοντας έναν διττό στόχο:

- 1) Να παρέμβει για να διατηρήσει ή/και βελτιώσει τα οφέλη από την αύξηση των εξαγωγών των αγρο-διατροφικών προϊόντων που ήδη εξάγονται και έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστιών χωρών.

Η στόχευση για την κατηγορία αυτών των αγροτικών προϊόντων αφορά σε όλο το αγρο-διατροφικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων και των κτηνοτροφικών προϊόντων. Τα εγχώρια παραγόμενα αγρο-διατροφικά προϊόντα (κυρίως προϊόντα της αιγοπροβατοτροφίας) έχουν ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τα οποία θα αναδειχθούν μέσω:

α) της παραγωγής ανταγωνιστικού (ποιότητα, κόστος, εμφάνιση, ιδιαιτερότητα κ.λπ.) αγροτικού προϊόντος, με σταθερά και αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά και ποσότητες, οι οποίες θα ικανοποιούν τη διεθνή και εσωτερική αγορά και θα διατηρούν την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους εντός της χώρας,

β) της διαφοροποίησης προς νέα και καινοτόμα αγροτικά προϊόντα, τα οποία απαιτούν οι καταναλωτές στις εγχώριες και διεθνείς αγορές.

γ) της διείσδυσης στις διεθνείς αγορές και της διεκδίκησης μεγαλύτερου μεριδίου αυτών.

Οι παρεμβάσεις για την επίτευξη αυτού του στόχου υλοποιούνται σε συνέργεια με τις δράσεις των συνολικότερων εθνικών επιλογών για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την προώθηση των εξαγωγών και τη δημιουργία ελληνικού “brand name”.

- 2) Να αυξήσει την παραγωγικότητα των προϊόντων που διαμορφώνουν αρνητικά το εμπορικό ισοζύγιο, δημιουργώντας μία σχετική εσωτερική αυτάρκεια, αλλά και ενισχύοντας με τις κατάλληλες δράσεις τις προϋποθέσεις αντικατάστασης των εισαγόμενων προϊόντων με ανταγωνιστικότερα (κόστους, ποιότητας και εμφάνισης εγχώριων προϊόντων).

Για την κατηγορία των προϊόντων αυτών που αφορά κυρίως συγκεκριμένα κτηνοτροφικά προϊόντα (κυρίως βόειο και χοιρινό κρέας, καθώς και αγελαδινό γάλα) ή προϊόντα που συνδέονται άμεσα με την κτηνοτροφία (ζωοτροφές), το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παρεμβαίνει με μία ευρύτατη δέσμη δράσεων, τόσο στις κτηνοτροφικές και μεικτές αγροτικές εκμεταλλεύσεις, όσο και στη μεταποίηση των κτηνοτροφικών προϊόντων.

Επιπλέον, βασική προτεραιότητα αποτελεί η επίλυση του διαρθρωτικού προβλήματος της ηλικιακής σύνθεσης του γεωργο-κτηνοτροφικού τομέα με την παροχή κινήτρων στο μέτρο των νέων γεωργών, το οποίο έχει ήδη προκηρυχθεί δύο φορές, κατά προτεραιότητα, σε νέους αγροτικών ή μη περιοχών που θέλουν να ασχοληθούν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία, αλλά και με την επαγγελματική τους κατάρτιση μέσω του συστήματος συμβουλών (μέτρο γεωργικών συμβουλών που προδημοσιεύτηκε) που θα τους υποστηρίζει. Στο μέτρο των νέων γεωργών έχουν ενταχθεί 16.000 δικαιούχοι με πόρους πάνω από 300 εκατ. €, με αυξημένα ποσά ενίσχυσης έναντι λοιπών δικαιούχων για τους νέους γεωργούς που θα συμμετάσχουν σε επενδυτικά προγράμματα. Το μέτρο επαγγελματικής κατάρτισης έχει προκηρυχθεί με διαθέσιμους πόρους πάνω από 20 εκατ. ευρώ.

Περαιτέρω, έχουν σχεδιαστεί παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους παραγωγής, παρέχοντας κίνητρα κυρίως για:

- εκσυγχρονισμούς γεωργο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στο μέτρο των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκατ. € και έχουν υπερδεσμευθεί επιπλέον πόροι ύψους 300 εκατ. €, και της Μεταποίησης, που έχει επίσης προκηρυχθεί με 150 εκατ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερδεσμευθεί επιπλέον 300 εκατ. € για εντάξεις έργων, αντίστοιχα,
- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας μέσω του μέτρου των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί,
- συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, μέσω του συνδυασμού των μέτρων Ομάδες Παραγωγών και Σχέδια Βελτίωσης,
- τυπικές και άτυπες συνεργασίες, όπως είναι οι ομάδες και οι οργανώσεις παραγωγών, τα συνεργατικά σχήματα, οι επιχειρησιακές ομάδες, μέσω του μέτρου των Ομάδων Παραγωγών, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 25 εκατ. € και του μέτρου της Συνεργασίας, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκατ. €.

Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι έχουν σχεδιαστεί γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις, όπως οι δράσεις για τη βιολογική κτηνοτροφία, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 218 εκατ. €, και για τη διατήρηση των εγχώριων φυλών, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 38 εκατ. €.

Προτεραιότητα, επίσης, δίνεται στις καλλιέργειες που δίνουν μεγάλη δυνατότητα υποκατάστασης εισαγωγών, λόγω υψηλής τιμής εισαγωγής, όπως οι ζωοτροφές, ή λόγω της δυνατότητας ανταγωνιστικής παραγωγής τους στην Ελλάδα (π.χ. κτηνοτροφικά ψυχανθή κ.λπ.).

Παράλληλα, έχει επισημανθεί η σημασία της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στην παραγωγή τοπικών-ποιοτικών γεωργικών προϊόντων στις ορεινές - ημιορεινές περιοχές, καθώς επίσης και των τοπικών φυλών ζωικού κεφαλαίου στην ενίσχυση του δυναμικού προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος και στις ασθένειες.

Κατά τη μεταβατική περίοδο 2021-2022, αλλά και κατά τον σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου, θα περιληφθούν αντίστοιχες δράσεις στο υπό κατάρτιση Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027, δεδομένης της σημαντικής αναπτυξιακής τους συμβολής.

Περαιτέρω αξιοποίηση του ΠΑΑ 2014-2020 για την αντιμετώπιση της πανδημίας στον γεωργοκτηνοτροφικό τομέα

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και αφορούν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 στον γεωργοκτηνοτροφικό τομέα, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, επιπτώσεις που συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων τόσο σε κανονιστικό - ενωσιακό επίπεδο όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του.

Διευκρινίζεται ότι το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι τομεακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, που με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητές του για την ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, τις δράσεις του LEADER, καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις, όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID – 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αφορούν στη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται, για παράδειγμα, με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis κ.λπ.

Μία τέτοια παρέμβαση αποτέλεσε η ενεργοποίηση του Μέτρου 21 «Έκτακτη, προσωρινή στήριξη στους γεωργούς των τομέων που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19», μετά από σχετική τροποποίηση τόσο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 όσο και του ΠΑΑ, εξαντλώντας τις χρηματοδοτικές του δυνατότητες, προκειμένου να ενισχυθεί ο κλάδος του ελαιολάδου με 126 εκατ. €.

Επιπλέον της πρόβλεψης του νέου μέτρου, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων στη Γεωργία και την Κτηνοτροφία, έχει ενεργοποιηθεί, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, το Ταμείο Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο αναμένεται να μοχλεύσει πόρους της τάξης των 480 εκατ. € για τη χορήγηση δανείων (επενδυτικά δάνεια και κεφάλαιο κίνησης) με ευνοϊκούς όρους από τις Τράπεζες. Ειδικότερα, επτά τράπεζες έχουν υπογράψει επιχειρησιακές συμφωνίες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων. Πρόκειται για τις τράπεζες Πειραιώς, Εθνική, Eurobank, Συνεταιριστική Θεσσαλίας, Συνεταιριστική Καρδίτσας, Procredit και Παγκρήτια.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών/κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ, προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους.

Πλέον των ανωτέρω, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, σημειώνεται ότι έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μία σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, οι οποίες ενσωματώνονται από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης στο εθνικό

Θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ, προβλέπουν κατά περίπτωση:

- Νομοθέτηση του ακατάσχετου και αφορολόγητου των ενισχύσεων που χορηγούνται για την αντιμετώπιση της πανδημίας.
- Παράταση των προθεσμιών που αφορούν σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ενταγμένων επενδύσεων, ιδιωτικών και δημοσίων (π.χ. υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης και πληρωμής, αξιολόγηση αιτήσεων, ενστάσεις, δημοπρατήσεις, υλοποίηση, τροποποιήσεις, εκκαθάριση πληρωμών κ.λπ.).
- Μείωση ή απαλοιφή του ελαχίστου ποσοστού επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού που πρέπει να αιτείται ο δικαιούχος στην 1η αίτηση πληρωμής.
- Αύξηση του αριθμού των αιτημάτων πληρωμής, καθώς και τροποποίησης που μπορούν να υποβληθούν από τον δικαιούχο κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
- Αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών σε δικαιούχους για ενίσχυση της ρευστότητάς τους.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης της επένδυσης σε μικρότερο ποσοστό από το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό της αντικείμενο, εφόσον το τμήμα που υλοποιήθηκε είναι αυτοτελές και λειτουργικό.
- Για επενδύσεις μεγάλου προϋπολογισμού, όπως αυτές της Μεταποίησης Γεωργικών Προϊόντων, δυνατότητα αποδέσμευσης ποσών που έχουν δεσμευτεί για την υλοποίησή τους, προκειμένου να κατευθυνθούν στην εξυπηρέτηση έκτακτων αναγκών των επιχειρήσεων και επανέλεγχος της διάθεσης ιδίων κεφαλαίων κατά το στάδιο του 1ου αιτήματος πληρωμής.
- Μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων επισκέψεων επαλήθευσης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των επενδύσεων κατά τα ενδιάμεσα στάδια υποβολής αιτημάτων πληρωμής. Ο έλεγχος να πραγματοποιείται εκ των υστέρων και εφόσον έχουν αρθεί οι περιορισμοί.
- Αύξηση του ποσοστού συνολικής υπερδέσμευσης των πόρων του ΠΑΑ, με ένταξη περισσότερων επενδύσεων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και με βάση τη πορεία εξυγίανσης των μέτρων αυτού, το εύρος της αναμενόμενης ύφεσης, την πρόβλεψη ή μη παράτασης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και τη δυνατότητα ή μη μεταφοράς ανειλημμένων υποχρεώσεων στην επόμενη.

Μέτρα διευκόλυνσης και εκσυγχρονισμού της ίδρυσης και λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων

Με το νέο Ν. 4859/2021 (ΦΕΚ Α' 228) για τον εκσυγχρονισμό των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, τη βιωσιμότητα και τη βελτίωση εν γένει του επιχειρηματικού περιβάλλοντος των κτηνοτρόφων, με γνώμονα την ενδυνάμωση της αγροτικής επιχειρηματικότητας, επιχειρείται μια ολιστική προσέγγιση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, διευκολύνεται η διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας των με την εισαγωγή ρυθμίσεων για τη νομιμοποίηση ιδίως των πρόχειρων καταλυμάτων ζώων - τα οποία αποτελούν κατά προσέγγιση ποσοστό 50%-60% - μειώνεται το κόστος παραγωγής με στόχο τον εκσυγχρονισμό των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, τη βιωσιμότητα και βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, το οποίο θα πληροί τους προβλεπόμενους υγειονομικούς και περιβαλλοντικούς όρους και θα οδηγεί σε ενίσχυση της αγροτικής επιχειρηματικότητας.

Μέτρα στήριξης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής κτηνοτροφίας

Επιπλέον, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τη στήριξη της κτηνοτροφίας λαμβάνει μέτρα που στοχεύουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής κτηνοτροφίας, τη βελτίωση του εισοδήματος των κτηνοτρόφων και την αναβάθμιση των υποδομών τους. Συγκεκριμένα, για τη στοχευμένη στήριξη της ελληνικής κτηνοτροφίας, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης του κόστους των ζωοτροφών, χορηγούνται οι ακόλουθες ενισχύσεις:

1. Τομέας Πτηνοτροφίας – Χοιροτροφίας

Τόσο ο τομέας της πτηνοτροφίας, όσο και αυτός της χοιροτροφίας, εντάσσονται, ως επιλέξιμες δραστηριότητες, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, αλλά και σε αυτό του Αναπτυξιακού Νόμου 4399/2016 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων ενισχύσεων ιδιωτικών επενδύσεων για την Περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας-σύσταση αναπτυξιακού συμβούλιον και άλλες διατάξεις».

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στο ΠΑΑ 2014-2020, ενισχύονται στο πλαίσιο των εξής μέτρων:

- Υπομέτρο 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας».
- Υπομέτρο 4.1 «Επενδύσεις που βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις του ενεργητικού (Σχέδια Βελτίωσης)».
- Υπομέτρο 6.1 «Εκκίνηση Επιχείρησης από Νέους Γεωργούς».
- Υπομέτρο 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων».
- Μέτρο 9. «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας».

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στον πρωτογενή τομέα, συνεχίζει να λαμβάνει μέτρα στήριξης της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας, σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ως εκ τούτου, με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής, υπεγράφη η αριθ. 1184/247574/13-9-2021 KYA «Χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε όλη την Επικράτεια στους τομείς: α) της εκτροφής χοίρων, β) της εκτροφής αυτόχθονων μαύρων χοίρων, και γ) της παραγωγής μελιού και λεπτομέρειες εφαρμογής Προσωρινού Πλαισίου με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19/03/2020 C(2020)1863 final (Προσωρινό Πλαίσιο), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (B'4246). Τα ποσά που έχουν εγκριθεί, είναι: 253,56 ευρώ για κάθε χοιρομητέρα, με συνολικό ποσό που θα διατεθεί 15.500.123 ευρώ και 353,46 ευρώ για κάθε χοιρομητέρα ή κάπρο μαύρου χοίρου, με συνολικό ποσό που θα διατεθεί 1.200.000 ευρώ.

2.Τομέας Αιγοπροβατοτροφίας

Σε εφαρμογή του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κεφαλαίου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 639/2014 της Επιτροπής, προβλέπεται η χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα πρόβειου και αίγειου κρέατος μέχρι και το 2022. Σκοπός της εν λόγω συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι η διατήρηση της εγχώριας παραγωγής του πρόβειου και αίγειου κρέατος στα τρέχοντα επίπεδα παραγωγής. Ο τομέας της ελληνικής αιγοπροβατοτροφίας συμπεριλαμβάνεται από το 2015 στο καθεστώς της συνδεδεμένης ενίσχυσης, στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ, εξασφαλίζοντας μία επιπλέον στήριξη πέραν της Βασικής Ενίσχυσης.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προσπαθώντας να συμβάλει ακόμη περισσότερο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των κτηνοτρόφων, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία χρόνια η τιμή του γάλακτος βαίνει μειούμενη, ενώ ταυτόχρονα οι τιμές των ζωοτροφών και της ενέργειας αυξάνονται, ανακοίνωσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1η Αυγούστου του 2016, δυνάμει του άρθρου 53 (6) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, την απόφαση της Ελλάδας να εφαρμοστεί το μέτρο της συνδεδεμένης στήριξης ενιαία στις ορεινές και πεδινές περιοχές σε όλη τη χώρα. Έτσι, από το έτος 2017 και μετά, η χορήγηση της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θεσπίστηκαν με τις αριθ. 1629/64708/14.6.2017 (B'2217/21.06.2017),328/53481/11.4.2018 (B'1359/19.04.2018) και 372/100623/12.4.2021 (B'1571/17.04.2021) Υπουργικές Αποφάσεις.

Επισημαίνεται ότι η συνδεδεμένη ενίσχυση πρόβειου και αίγειου κρέατος είναι αυξημένη για τα έτη 2019 και 2020 κατά 5.000.000 € σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές.

Το 2021 με την ενσωμάτωση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2020/2220, το ποσό ενίσχυσης ανέρχεται στα 54.386.238 €.

Επίσης, σημειώνεται ότι, από το 2017, μειώθηκε το ελάχιστο όριο παραγωγής που πρέπει να παραδώσει στη μεταποίηση ο κτηνοτρόφος, προκειμένου να λάβει την οικονομική ενίσχυση, από 120 σε 100 κιλά γάλακτος ανά επιλέξιμο ζώο, γεγονός το οποίο αυξάνει τον αριθμό των επιλέξιμων ζώων και, ως εκ τούτου, τη χορηγούμενη οικονομική ενίσχυση ανά κτηνοτροφική εκμετάλλευση.

Για το έτος ενίσχυσης 2020, υπεγράφη από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ η αριθ. 171/128726/17.05.2021 ΥΑ (Β'2023/18.05.2021) περί καθορισμού του ύψους της συνδεδεμένης ενίσχυσης ανά επιλέξιμο ζώο στον τομέα του πρόβειου και αίγειου κρέατος. Το ακριβές ύψος της ενίσχυσης ανήλθε σε 10,53 € ανά επιλέξιμο ζώο για το έτος ενίσχυσης 2020.

Τέλος, με την υπ. αριθμ. 119/245028/07.09.2020 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 3836/09.09.2020) χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας με τη μορφή άμεσης επιχορήγησης συνολικού ύψους 30.155.000 €, λόγω των επιπτώσεων των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19.

3.Τομέας Βοοτροφίας-Βουβαλοτροφίας

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για τη στήριξη και ενίσχυση του τομέα του βόειου κρέατος, σε εφαρμογή του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της εθνικής νομοθεσίας (αριθ. 615/52353/12-05-2015 ΥΑ, αριθ. 1639/65123/15-06-2017 ΥΑ και αριθ. 371/100605/12-4-2021 ΥΑ), χορηγεί συνδεδεμένη οικονομική ενίσχυση τόσο για τη διατήρηση της εγχώριας παραγωγής του βόειου κρέατος στα τρέχοντα επίπεδα παραγωγής, όσο και για την αξιοποίηση του αναπαραγωγικού δυναμικού της χώρας μας, με σταδιακή βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Η εν λόγω οικονομική ενίσχυση, χορηγείται ανά επιλέξιμο ζώο στους δικαιούχους παραγωγούς από το 2015 και έχει ισχύ μέχρι και το 2022, βάσει των διατάξεων του μεταβατικού Κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η απόφαση καθορισμού του ύψους της συνδεδεμένης ενίσχυσης για το βόειο κρέας για το έτος ενίσχυσης 2020, καθορίστηκε με την αριθ. 172/128736/17-5-2021 ΥΑ (Β'2023/18-05-2021) που υπεγράφη από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ. Ο συνολικός προϋπολογισμός για το έτος ενίσχυσης 2020 ανέρχεται σε 35.558.453 € και είχε θεσμοθετηθεί με την αριθ. 1639/65123/15-06-2017 ΥΑ (Β'2212/29-06-2021), ενώ το ακριβές ύψος της ενίσχυσης ανά επιλέξιμο ζώο ανέρχεται σε 140,8 €.

Τέλος, το ΥΠΑΑΤ, εκτάκτως, σε εφαρμογή του Προσωρινού Πλαισίου με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής της 19/03/2020 C(2020) 1863 final, η οποία στοχεύει στην ενίσχυση της οικονομίας κατά την τρέχουσα έξαρση της νόσου COVID-19, έλαβε μέτρα για τη στήριξη και ενίσχυση και του τομέα της βουβαλοτροφίας. Με την υπ' αριθμ. 720/132077 απόφαση (Β' 23123/21-5-2021) διατίθεται το ποσό 620.070 € κατ' ανώτατο όριο ανά την επικράτεια, το οποίο αφορά τα δηλωθέντα ζώα άνω των 6 μηνών.

4. Τομέας Κτηνοτροφίας

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τη στήριξη και ενίσχυση του τομέα της κτηνοτροφίας χορηγεί συνδεδεμένη ενίσχυση, βάσει των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, και σύμφωνα με την αριθ. 1628/64707/14-6-2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της χορήγησης συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της κτηνοτροφίας, βάσει των διατάξεων της παραγράφου 4, του άρθρου 52 του Καν. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου και το κεφάλαιο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 639/2014 της Επιτροπής» (B'2194/27.06.2017), (κτηνοτρόφοι που είχαν ειδικά δικαιώματα), η οποία αναλύεται σε:

- Μέτρο 1: Χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης σε κτηνοτρόφους βοοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- Μέτρο 2: Χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης σε κτηνοτρόφους αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Με την αριθ. 373/100642/12-4-2021 απόφαση του Υπουργού και των Υφυπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τροποποίηση της υπ' αρ. 1628/64707/14-6-2017 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων “Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της κτηνοτροφίας, βάσει των διατάξεων της παραγράφου 4, του άρθρου 52 του Καν. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και το κεφάλαιο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 639/2014 της Επιτροπής” (B'2194)» (B'1515/15-4-2021), ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός στο πλαίσιο της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της κτηνοτροφίας (χωρίς γη) για το έτος ενίσχυσης 2020, ανέρχεται σε 2.759.607€ για τους κτηνοτρόφους βοοτροφικών εκμεταλλεύσεων και 548.007€ για τους κτηνοτρόφους αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Κόστος ζωοτροφών

Αναφορικά με το κόστος των ζωοτροφών, επισημαίνεται ότι η στήριξη της κτηνοτροφίας, με παρεμβάσεις στο κόστος των ζωοτροφών, αποτελεί στρατηγική επιλογή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως η μείωση του ΦΠΑ των ζωοτροφών που προορίζονται για ζωική παραγωγή από το 13% στο 6%, η οποία έχει μόνιμο χαρακτήρα υπέρ των κτηνοτρόφων μας.

Επίσης, στην κατεύθυνση αυτή εντάσσεται και η επιλογή για χορήγηση συνδεδεμένης –με την παραγωγή- ενίσχυσης σε Πρωτεΐνούχα Κτηνοτροφικά Ψυχανθή και Σανοδοτικά Ψυχανθή (μηδική και τριφύλλι).

Ειδικότερα, για το έτος ενίσχυσης 2020, με τις αριθ. 297/80025/22-3-2021 και 298/80057/22-3-2021 (B' 1134) αποφάσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίστηκε το ύψος της συνδεδεμένης στήριξης:

1. στα 77,57 ευρώ/εκτάριο στην καλλιέργεια πρωτεΐνούχων κτηνοτροφικών ψυχανθών συνολικού προϋπολογισμού 6.684.367 € και
2. στα 119,96 ευρώ/εκτάριο στην καλλιέργεια των πρωτεΐνούχων σανοδοτικών ψυχανθών, συνολικού προϋπολογισμού 25.256.552€.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι για τα έτη ενίσχυσης 2021 και 2022 (μεταβατική περίοδος) θα συνεχιστεί η χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης στους συγκεκριμένους επιμέρους τομείς.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι η Γενική Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Δομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διενεργεί ελέγχους στον τομέα των ζωοτροφών (επιθεωρήσεις και δειγματοληψίες), σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Επιχειρήσεων Ζωοτροφών - Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Ζωοτροφών 2021 (ΕΠΕΖ 2021). Η συχνότητα επιθεωρήσεων στις επιχειρήσεις του τομέα ζωοτροφών και η κατανομή των δειγμάτων ανά κατηγορία αναλύσεων πραγματοποιείται βάσει ανάλυσης επικινδυνότητας, η οποία βασίζεται στη βαθμολόγηση της εγγενούς δραστηριότητας των επιχειρήσεων, όπως αυτή αποτυπώνεται στο Μητρώο Επιχειρήσεων Ζωοτροφών.

Υπό την εποπτεία και τον συντονισμό της Γενικής Διεύθυνσης Αποκεντρωμένων Δομών, κατά το έτος 2021 έως σήμερα, στον τομέα των ζωοτροφών σε όλη τη χώρα διενεργήθηκαν συνολικά 705 έλεγχοι από τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (Τ.Α.Α.Ε.) και καταγράφηκαν συνολικά 61 μη συμμορφώσεις προϊόντων ζωοτροφών που διακινούνται στην αγορά.

Στοιχεία ενισχύσεων κλάδου κτηνοτροφίας

Όσον αφορά στα ποσά των συνδεδεμένων ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί στους Έλληνες κτηνοτρόφους, αυτά αποτυπώνονται στον κάτωθι Πίνακα (σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ):

ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ (ΕΤΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ 2020)	ΠΟΣΟ (€)
ΣΥΝΔΕΔΕΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΒΟΕΙΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ	33.502.996,38
ΣΥΝΔΕΔΕΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΡΟΒΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΓΕΙΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ	51.502.927,13
ΣΥΝΔΕΔΕΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΒΟΟΤΡΟΦΩΝ (ΜΕΤΡΟ 1) ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΑΡ 52 ΚΑΝ (ΕΕ) 1307/2013	2.403.567,86
ΣΥΝΔΕΔΕΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΩΝ (ΜΕΤΡΟ 2) ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΑΡ 52 ΚΑΝ (ΕΕ) 1307/2013	526.582,58
ΣΥΝΔΕΔΕΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΩΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΣΑΝΟΔΟΤΙΚΩΝ ΨΥΧΑΝΘΩΝ	23.878.800,96
ΣΥΝΔΕΔΕΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΡΩΤΕΙΝΟΥΧΩΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΨΥΧΑΝΘΩΝ	6.109.915,29
KΡΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ COVID-19	
ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΑΣ	29.887.590,35
ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΟΥΒΑΛΟΤΡΟΦΙΑΣ	607.385,13
De minimis	
K.Y.A 840/150442/08-06-2021 K.Y.A (ΦΕΚ B 2507/14-06-2021) Κρατική Ενίσχυση στον γεωργικό τομέα και ειδικότερα σε αιγοπροβατοτρόφους της νήσου Λέσβου, που διατηρούσαν ζωική εκμετάλλευση κατά τα έτη 2016, 2017 και 2018, με τουλάχιστον 20 ενήλικα θηλυκά (τουλάχιστον ενός έτους) αιγοπρόβατα και των οποίων οι επλήγησαν από την νόσο ευλογία	84.210,00
Γενικό Σύνολο	148.503.976,00

Εκ των ανωτέρω, γίνεται εμφανές ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξετάζει ενδελεχώς τις επιπτώσεις και τις ασυμμετρίες που προκαλεί η υγειονομική κρίση στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσοι έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημία από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, σύμφωνα πάντοτε με τα εκάστοτε ταμειακά διαθέσιμα και με στόχο οι πληγέντες να συνεχίσουν απρόσκοπτα την παραγωγική τους διαδικασία.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΥΜΕΩΝ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

Βουλευτή κ. Γ. Καρασμάνη